Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Het werk van de vertrouwensinspecteur (VI)

“Dit mag niet onzichtbaar blijven”

Achtergrondinformatie bij workshop

2021

Jeanette Wolleswinkel
Chantal van de Geijn
Vertrouwensinspecteurs
Inspectie van het Onderwijs

Waar willen we het graag over hebben?

In deze presentatie vind je achtergrondinformatie over VI:

1. Een schets van de vertrouwensinspectie;
2. Heel kort: het wettelijk kader, onze taken & bevoegdheden;
3. Feiten en cijfers.

In de workshop gaan we met casuïstiek aan de slag, waarin deze achtergrondinformatie langs de praktijk wordt gelegd.

De VI ……..Waar gaat het over?

Jongen zet naaktfoto's van ex (13) op internet

OOSTERHOUT – Een 15-jarige jongen uit Oosterhout heeft uit wraak naaktfoto's van zijn 13-jarige ex-vriendinnetje verspreid via internet. Na ontdekking hiervan heeft de politie de jongen opgepakt en proces-verbaal tegen hem opgemaakt. Hij is weer op vrije voeten. Juridisch gezien gaat het om bezit en verspreiding van kinderporno. De twee hadden nog verkering toen het meisje naakt voor een webcam poseerde tijdens een chatsessie met de jongen. Haar vriendje sloeg de beelden op als foto's. Toen de verkering eindigde, stuurde de 15-jarige de foto's uit wraak naar twaalf leeftijdgenootjes.

Recherche spit zich door terabytes kinderporno

'Ons geluk is dat Nederland behoort tot de koplopers op het gebied van kennis over digitale films'

Leerkracht onterecht geschorst

Schiedammer kraakte account

'Blind' downloaden kinderporno niet bestraft

LEEUWARDEN

Het opzettelijk downloaden van kinderporno hoeft niet strafbaar te zijn. Dit blijkt uit een uitspraak die het gerechtshof in Leeuwarden gisteren deed.

Het hof sprak Geert D. (43) uit het Groningse Foxhol vrij van het bezit van kinderporno. De man zegt tussen 'bewust op zoek te zijn geweest naar kinderseks.

Bij het downloaden van legale seksbestanden via het programma Kazaa 'kreeg hij naar eigen zeggen per ongeluk enkele illegale kinderpornobestanden in zijn computer, die hij weggooide.

Eerst: een korte schets van de vertrouwensinspecteurs (VI)

- Klein team van onderwijsinspecteurs & inspecteurs kinderopvang;
- Bijzondere taak (geen functie) voor een inspecteur náást toezichthoudende taak in één van de sectoren;
- Telefonisch bereikbaar via 0900 nummer. Voor ouders, leerlingen, leerkrachten, directies, besturen, vertrouwenspersonen, houders, medewerkers kinderopvang, collega's....;
- Een VI luistert & informeert en adviseert, ondersteunt & begeleidt daar waar nodig. Géén behandeling van individuele en/of arbeidsrechtelijke klachten (géén genoegdoening);
- We zijn er ook voor Caribisch Nederland.

De VI staat in de wet!

In de Wet op het Onderwijs Toezicht (de omschrijving werkzaamheden vertrouwensinspecteurs)

Sectorwetten (meld-, overleg-en aangifteplicht)

Ook het soort meldingen staat in de wet:

- ✓ Seksuele intimidatie & seksueel misbruik (zedenmisdrijf);
- ✓ Fysiek & psychisch geweld (waaronder pesten);
- ✓ Discriminatie & radicalisering

Type meldingen en signalen bij VI

Het gaat over (ernstig) grensoverschrijdend gedrag (denk daarbij aan seksueel, fysiek en/of psychisch geweld) van:

- Leerkrachten/medewerkers naar leerlingen/kinderen
  (bijvoorbeeld: te hard beetpakken, intimideren of onheus (seksueel) bejegenen)

- Leerlingen/kinderen naar leerlingen/kinderen
  (bijvoorbeeld: pesten, slaan of grensoverschrijdend gedrag)

- Leerlingen/kinderen naar leerkrachten/medewerkers
  (bijvoorbeeld: dreigen via social media, pesten of fysiek geweld)

VI in het nieuws t.b.v. factsheet 2017-2020

Bij meldingen seksueel misbruik vaker medewerkers betrokken

Nieuwsbericht | 09-03-2021 | 11:32

In het schooljaar 2019/2020 hebben de vertrouwensinspecteurs van de Inspectie van het Onderwijs 1351 meldingen ontvangen over het onderwijs. Doordat de scholen in het voorjaar van 2020 langere tijd gesloten waren, is een kwantitatieve vergelijking met eerdere jaren niet goed mogelijk.

595 meldingen gingen over psychisch geweld, 362 over fysiek geweld, 180 over seksuele intimidatie en 92 meldingen over seksueel misbruik. Het aantal meldingen over discriminatie en radicalisering is relatief klein, respectievelijk 51 en 5 meldingen. Ook zijn er 66 meldingen binnen gekomen die geen directe relatie met de aandachtgebieden van de vertrouwensinspectie hebben.

Voor het volledige nieuwsbericht en factsheet:

Bij meldingen seksueel misbruik vaker medewerkers betrokken | Nieuwsbericht | Inspectie van het onderwijs (onderwijsinspectie.nl)

Aantal meldingen bij de VI (incl. HO excl. KO)

Meldingen Schooljaar	Seksueel misbruik	Waarvan SM door met taken belaste personen	Seksuele intimidatie (SI)	Waarvan SI door met taken belaste personen	Psychisch geweld	Fysiek geweld	Discriminatie	Radicalisering	Overig	Totaal
2017/2018	134	64 (47,8%)	203	99 (48,8%)	898 (55,3% pesten)	555	57	4	69	**1920**
2018/2019	130	65 (50%)	222	120 (54%)	890 (51,2% pesten)	522	59	6	89	**1918**
2019/2020	92	63 (68%)	180	113 (63%)	595 (48,9%)	362	51	6	66	**1351**

Primair onderwijs

Meldingen Schooljaar	Seksueel misbruik (SM)	SM door met taken belaste personen	Seksuele intimidatie (SI)	SI door met taken belast personen	Psychisch geweld*	Fysiek geweld	Discriminatie	Radicalisering	overig	Totaal
2017/2018	43	21 (48,8%)	83	29 (34,9%)	550 (59,5%)	375	33	1	30	**1115**
2018/2019	51	22 (43,1%)	119	54 (45,1%)	581 (53,7%)	358	30	2	50	**1191**
2019/2020	36	23 (64%)	71	36 (51%)	383 (54,6%)	246	25	1	28	**790**

De wet: Wat betekent de meld-, overleg- en aangifteplicht?

Dan hebben we het over de plichten bij een **redelijk vermoeden** van **zedendelict** van een **met taken belast persoon** jegens een **minderjarige leerling** van de school/instelling

Meldplicht: intern binnen de school/instelling aan bestuur:

- Alle met taken belaste personen (onderwijs), óók interne vertrouwenspersonen

Overlegplicht met de VI :

- Besturen

Aangifteplicht bij (zeden)politie :

- Besturen

Met taken belaste personen, wie zijn dat?

Personeel van de school

* directie
* leerkrachten
* onderwijsondersteunend personeel

Maar ook:

Personen die in opdracht van het bestuur werken, zoals

* stagiair
* vrijwilliger (overblijf- hulpouders etc.)
* schilder, hovenier, (onderhouds-)werkzaamheden

Een paar bijzondere bepalingen VI

De VI ‘s hebben voor meldingen rond seksueel misbruik en seksuele intimidatie (artikel 6, WOT. Zie ook de website van IvhO voor meer informatie hierover):

- Geen aangifteplicht;
- Bijzondere geheimhoudingsplicht;
- Verschoningsrecht.

Andere wettelijke bepalingen

- Verwerking persoonsgegevens (bijzondere ontheffing door autoriteit persoonsgegevens op basis van artikel 6 W.O.T.)
- Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

  (niet te verwarren met meldplicht). De meldcode is een eigen code van scholen hoe om te gaan en evt. te melden bij vermoedens van kindermishandeling en/of huiselijk geweld.

→ **NB:** deze is m.i.v. 01-01-2019 aangescherpt (afwegingskaders beroepsgroepen) en in november 2020 is er een handelingskader verschenen (zie site PO-raad)

- Klachtenregelingen in het onderwijs en de kinderopvang

- Arbo wetgeving: De werkgever voert, binnen het algemeen arbeidsomstandighedenbeleid, een beleid gericht op voorkoming en indien dat niet mogelijk is beperking van psychosociale arbeidsbelasting (artikel 3 lid 2). Toezicht bij de ISZW!

Bij een melding is de werkwijze van de VI: snel en deskundig onderscheiden & afbakenen (1)

Betreft het meldingen van seksuele intimidatie of een seksueel misdrijf ?

Actie:

- Meldplicht
- Overlegplicht (bij Seksueel Misbruik verplicht, bij Seksuele Intimidatie zeer wenselijk)

→ Verkenning van redelijk vermoeden en het eventueel opleggen van de

- Aangifteplicht;

VI onderhoudt hiertoe nauwe contacten met Zedenpolitie en Openbaar Ministerie.

Bij een melding is de werkwijze van de VI: snel en deskundig onderscheiden & afbakenen (2)

Betreft het meldingen gerelateerd aan de kwaliteit van de school en/of het personeel, zoals: organisatie, pedagogisch- didactisch handelen, veiligheid in de klas (waaronder pesten!), sfeer in team?

<u>Actie:</u>

- Veelal verwijzen naar de in- of externe vertrouwenspersoon, Coördinator sociale veiligheid (anti-pest coördinator),
- Bestuur en/of Klachtenprocedure.
- VI kan na toestemming van melder een (geanonimiseerde) signaal naar de contactinspecteur van de school doen uitgaan;

Bij een melding is de werkwijze van de VI: snel en deskundig onderscheiden & afbakenen (3)

Meldingen waarbij de school indirect is betrokken: afhankelijk van de situatie/melding wordt er gehandeld door de VI.

<u>Actie:</u>

Diverse mogelijkheden:

- Tips en/of concrete adviezen van VI voor de interne organisatie op de school

Werkwijze VI onderscheiden en afbakenen straf- & arbeidsrechtelijke trajecten

Justitieel traject:

- Aangifte bij politie door slachtoffer/ouders of bevoegd gezag/houder;
- Onderzoek politie;
- Openbaar Ministerie beslist of tot vervolging wordt overgegaan;
- Rechtbank gaat over tot berechting.

Arbeidsrechterlijk (disciplinair) traject door bevoegd gezag/houder:

- Schriftelijke berisping;
- Schorsing (met behoud van salaris);
- Inhouding salaris;
- Overplaatsing;
- Ontslag.

Handige websites

School en veiligheid → voor scholen met vragen en ondersteuningsbehoefte op het gebied van Sociale Veiligheid

Inspectie van het Onderwijs → informatie over de vertrouwensinspecteurs (zoeken op vertrouwensinspecteurs)

Bij meldingen seksueel misbruik vaker medewerkers betrokken | Nieuwsbericht | Inspectie van het onderwijs (onderwijsinspectie.nl)

Veilig Thuis → informatie, advies en meldingen i.h.k.v. huiselijk geweld/kindermishandeling.

Niet vergeten: de bereikbaarheid van de vertrouwensinspecteur

Landelijk centraal meldpunt:

0900-1113111

bereikbaar 08.00 – 17.00 uur óók in schoolvakanties

Dank u wel voor uw aandacht!